

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST ZA KEMIJSKE PROIZVODE

Stranica 1 od 8

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

1. IDENTIFIKACIJA TVARI/PRIPRAVKA I PODACI O PRAVNOJ ILI FIZIČKOJ OSOBI

1.1. Identifikacija tvari ili pripravaka

- Naziv proizvoda: **EXPRESS 50 SX**

- Sinonimi:

- Broj registracije:

- Šifra proizvoda:

1.2. Uporaba tvari/pripravaka

- Namjena proizvoda: herbicid namijenjen suzbijanju širokolisnih korova nakon nicanja kod suncokreta koji toleriraju tribenuron-metil, **PR63E82** (i druge homozigotne varijante ExpressSUN™)
Formulacija: samodispergirajuće granule (SG).

- Način uporabe: Spremnik prskalice napuniti vodom, uključiti miješalicu i dodati propisanu količinu sredstva. Primjenjuje se prskanjem traktorskim prskalicama.

1.3. Podaci o pravnoj ili fizičkoj osobi

- **Proizvođač/** DuPont International Operations Sàrl 2, chemin du Pavillon
CH-1218 Le Grand-Saconnex, geneva Switzerland

uvoznik/distributer: AgroChem MAKS d.o.o.

Adresa: Kneza Borne 14, 10000 Zagreb.

Tel. 00-385-1-6608 -633

Faks 00-385-1-6608-632

Odgovorna osoba za STL: Veronika Kolak

e-mail: veronika.kolak@agrochem-maks.com

1.4. Telefon za izvanredna stanja

- Broj telefona službe za izvanredna stanja: **112**

- Broj telefona za medicinske informacije: **00-385-1-23-48-342**

2. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI

- Najvažnije opasnosti i učinci proizvoda:

na ljudsko zdravlje: U dodiru s kožom može izazvati preosjetljivost

na okoliš: Vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi, može dugotrajno štetno djelovati u vodi

fizikalno-kemijski učinci: -

- Posebne opasnosti:

- Glavni simptomi učinaka:

Udisanje: Mogući nadražaj kašlja.

Koža: Nadražaj kože: svrbež, crvenilo.

Oči: Nadražaj očiju: peckanje, suzenje.

Gutanje: Javljuju se nespecifični simptomi (mučnina, povraćanje, proljev).

- Pregled izvanrednih stanja:

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST ZA KEMIJSKE PROIZVODE

Stranica 2 od 8

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

3. SASTAV/PODACI O SASTOJCIMA

- Tvar: Pripravak

- Sastojci koji pridonose opasnosti proizvoda:

Naziv tvari	%	EINECS/ CAS broj	Znakovi opasnosti	Oznake upozorenja	Broj registracije
Tribenuron-metil	50	401-190-1/ 101200-48-0	N	R43 R50/53	
Natrijev fosfat (Na ₃ PO ₄),	>= 10 - < 20	/ 10101-89-0	Xi	R36/38	
Natrijev karbonat	>= 1 - < 10	207-838-8/ 497-19-8	Xi	R36	
Lignosulfonilna kiselina, natrijeva sol	>= 1 - < 10	/ 105859-97-0	Xi	R36	

Za cijeli tekst R-oznake navedene u ovom odjeljku, pogledajte Poglavlje 16.

4. MJERE PRVE POMOĆI

Mjere za pružanje prve pomoći: Prije poziva liječnika ili Centra za kontrolu otrova, osigurati uputu za primjenu ili Sigurnosno-tehnički list. Nikada ne davati ništa oralnim putem osobi bez svijesti.

- nakon udisanja: Unesrećenu osobu iznijeti iz kontaminiranog područja na svježi zrak. Ako je potrebno dati umjetno disanje. Posavjetovati se s liječnikom.
- nakon dodira s kožom: Odmah skinite kontaminiranu odjeću i obuću. Kožu dobro oprati tekućom vodom i sapunom. U slučaju nadražaja kože ili alergijskih reakcija posavjetovati se s liječnikom. Kontaminiranu odjeću prije ponovnog korištenja oprati.
- nakon dodira s očima: Čistim rukama držati kapke otvorenim i oči laganim mlazom vode temeljito ispirati najmanje 15 minuta. Ako je nadražaj oka i dalje prisutan, staviti sterilnu gazu preko oka i potražiti pomoć okuliste.
- nakon gutanja: Ne izazivati povraćanje bez liječničkog savjeta. Ako je osoba pri svijesti isprati usnu šupljinu vodom i popiti 1-2 čaše vode.

- **Napomena za osobu koja pruža prvu pomoć/liječnika:** Nema specifičnog antidota, liječenje je simptomatsko.

- **Posebna sredstva za pružanje prve pomoći**

5. MJERE ZA SUZBIJANJE POŽARA

- **Sredstva za gašenje požara:**

Prikladna: Vodena magla, suhi prah, ugljikov dioksid (CO₂).

Ne smiju se upotrebljavati: Jaki vodeni mlaz.

- **Protupožarne mjere za posebne opasnosti:**

- **Posebne metode za gašenje požara:**

- **Posebna oprema za zaštitu vatrogasaca:**

U slučaju požara širih razmjera koristiti samostalni uređaj za disanje s otvorenim krugom sa stlačenim zrakom (HRN EN137), zaštitnu odjeću za zaštitu od topline i vatre (HRN EN 367).

- **Posebne opasnosti izloženosti:**

Proizvod sagorijevanjem razvija ugljikove okside, sumporne okside i dušikove okside (NO_x).

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

6. MJERE KOD SLUČAJNOG ISPUŠTANJA

- **Osobne mjere opreza:** Nositi odgovarajuću zaštitnu odjeću, zaštitne rukavice, zaštitna sredstva za oči/lice.
- **Mjere zaštite okoliša:** Spriječiti prosipanje sredstva i njegovo istjecanje postavljanjem zaštitnih brana od pijeska ili zemlje. Osigurati tamponsku zonu min. 20 m od površinskih voda, potoka i kanala. U slučaju većeg incidenta obavijestiti službu na broj 112.
- **Metode čišćenja i skupljanja:** Mehanički pokupiti sredstvo u spremnik koji je predviđen za zbrinjavanje opasnog otpada. Otpad predati na zbrinjavanje pravnim osobama ovlaštena od strane ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.
- **Dodatna upozorenja:** Sredstvo je vrlo otrovno za vodene organizme. Ako je došlo do zagađenja površina s kultiviranim biljkama i drvećem, obvezno nakon osnovnog čišćenja skinuti sloj zemlje (i do 5 cm). U slučaju istjecanja u vodotokove ili rijeku, obvezno obavijestiti službu 112.

7. RUKOVANJE I SKLADIŠTENJE**7.1. Rukovanje:**

mjere opreza

Osigurati dobru ventilaciju u zatvorenom prostoru. Pri radu sa sredstvom nositi zaštitnu opremu, ne jesti, piti ni pušiti. Po završetku rada skinuti radno odijelo, obvezno se oprati, a radno odijelo predati na pranje.

napuci za sigurno rukovanje

7.2. Skladištenje:

Prikladni: Skladištiti u dobro ventiliranim i suhim prostorima i originalno zatvorenim spremnicima.

Neprikladni:

- Ambalažni materijali:

Prikladni: Polietilen visoke gustoće (HDPE)

Neprikladni:

7.3. Posebna uporaba:**8. NADZOR NAD IZLOŽENOŠĆU/OSOBNJA ZAŠTITA****8.1. Granične vrijednosti izlaganja**

Naziv opasne tvari	GVI Granična vrijednost izloženosti ppm	Biološke granične vrijednosti

- Postupci praćenja:**8.2. Nadzor izloženosti**

- **Sažetak mjera upravljanja rizikom:** Primijeniti opće uvjete higijene pri radu. Redovito čišćenje opreme, radne površine i odjeće. Kontaminiranu radnu odjeću ne nositi izvan radnog prostora.

8.2.1. Nadzor izloženosti na radnom mjestu

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

-Opis radnog postupka i tehnološkog nadzora: Pogledati točku 1.2.

Opće zaštitne mjere: Osigurati odgovarajuću ventilaciju u zatvorenom prostoru. Sredstvo držati u posebnim prostorijama odvojena od živežnih namirnica, pića i stočne hrane. Po završetku rada skinuti radno odijelo.

Mjere osobne zaštite

zaštita organa za disanje: Koristiti filtarsku polumasku za zaštitu od čestica (HRN EN 149) ili polumaska (HRN EN 140) s filtrom za čestice »P» (HRN EN 143).

zaštita ruku: Koristiti zaštitne rukavice od nitrilne gume-debljine 0,4-0,7 mm (HRN EN 374). Vrijeme nošenja 480 min.

zaštita očiju: Koristiti zaštitne naočale s bočnim štitnicima koji dobro prijanja uz lice (HRN EN 166)

zaštitu kože: Koristiti zaštitnu odjeću koja pokriva cijelo tijelo (HRN EN 340), radne cipele s gumenim đonom (HRN EN 13832).

- Posebne higijenske mjere:

Ne smije se jesti, ne piti i ne pušiti prilikom rada.

8.2.2. Nadzor nad zaštitom okoliša:**- Sažetak mjera upravljanja rizikom:**

Redovito čišćenje opreme, radne površine i odjeće.
Kontaminiranu radnu odjeću ne nositi izvan radnog prostora.
Držati podalje od hrane, pića i stočne hrane.
Izbjegavati kontakt s očima i kožom.

9 FIZIKALNA I KEMIJSKA SVOJSTVA**9.1. Opće informacije**

- Agregatno stanje: granule
- Boja: svjetlo smeđa
- Miris: blag

9.2. Podaci važni za zdravlje, sigurnost i okoliš

- pH vrijednost (navesti i konc. i temp): - 8,9 (10 g/l na 20 °C)
- Vrelište/područje vrenja: °C -
- Plamište: °C -
- Zapaljivost (kruta tvar, plin) °C Ne podržava gorenje.
- Granice eksplozivnosti: vol. % -
- Oksidirajuća svojstva: Ne pokazuje oksidirajuća svojstva prema direktivi 67/548/EEZ (Metoda A17, oksidacijska svojstva).
- Tlak pare: Pa -
- Relativna gustoća: Nasipna gustoća: 571 kg/m³ – rasut
640 kg/m³ - zapakiran
- Topljivost (uz naznaku otapala): g/L
- Topljivost u vodi: g/L dobra
- Koeficijent raspodjele-oktanol/voda logPow -
- Viskoznost: -

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

- Gustoća pare: kg/m³ -

- Sadržaj hlapivog: -

9.3. Ostale informacije

- Miješanje s drugim tvarima:

- Topljivost u mastima (navesti g/L otapalo): -

- Provodljivost: S/m -

- Talište/područje taljenja: °C -

- Skupina plinova:

- Temperatura samozapaljenja: °C -

- Temperatura raspada: °C -

- Ostalo:

10. STABILNOST I REAKTIVNOST**10.1. Uvjeti koje treba izbjegavati:** Visoke temperature i vlagu.**10.2. Materijali koje treba izbjegavati:****10.3. Opasni proizvodi raspada:** Sagorijevanjem razvija opasne plinove ugljikove okside, sumporne okside i dušikove okside (NO_x).

- Posebne opasnosti:

11. PODACI O TOKSIČNOSTI**- Akutni unos**na usta (LD₅₀): > 5.000 mg/kg (štakor) za proizvodpreko pluća (LC₅₀): > 6,0 mg/l/4 h (štakor) za aktivnu tvarkožom (LD₅₀): > 5.000 mg/kg (štakor) za aktivnu tvar**- Kronični unos**na usta (LD₅₀):preko pluća (LC₅₀):kožom (LD₅₀):**-Nadraživanje/nagrivanje**

kože: Ne iritira kožu (kunić- za aktivnu tvar)

očiju: Ne iritira oči (kunić- za aktivnu tvar)

dišnih putova:

- Preosjetljivost

kože: U kontaktu može izazivati iritaciju kože (zamorac – za aktivnu tvar)

dišnih putova:

- Drugi klasični učinci: (npr. besvjesno stanje, posebno otrovni metaboliti, itd.):

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

-Neprolazni učinci akutnog ili kroničnog izlaganja:**- Posebni učinci**

Mutagenost:	Ne djeluje mutageno.
karcinogenost:	Nije karcinogen.
smanjenje plodnosti:	Ne smanjuje plodnost .
štetno djelovanje na plod:	Ne djeluje štetno na plod.
štetno djelovanje na potomstvo:	Pokusi na životinjama nisu pokazala reproduktivnu toksičnost.
drugo (npr. endokrini disruptori):	

- Toksikološke značajke:**- Zabrane i ograničenja:****- Drugo:****12. EKOLOŠKI PODACI****12.1. Ekotoksičnost**

- za organizme u vodi:

LC ₅₀ 96 h/ <i>Oncorhynchus mykiss</i> (kalifornijska pastrva):	120 mg/l
EC ₅₀ 72 h/ <i>Selenastrum capricornutum</i> (zelene alge):	0,0162 mg/l
EC ₅₀ 48 h/ <i>Daphnia magna</i> :	120 mg/l

- za organizme u tlu:

- za biljke i kopnene životinje:

12.2. Pokretljivost**Metoda:**

- poznata ili predviđena raspodjela po segmentima okoliša:

- površinska napetost:

- apsorpcija/desorpcija:

- druga fizikalno-kemijska svojstva (vidi odjeljak 9):

12.3. Postojanost/razgradljivost

- biorazgradnja:

- drugi procesi razgradnje:

- razgradnja u otpadnim vodama:

12.4. Bioakumulacijski potencijal- faktor biokoncentracije (BCF): *tribenuron-metil* ima osrednji potencijal bioakumulacije.**12.5. Rezultati ocjene svojstava PBT:**

- podaci iz izvješća o kemijskoj sigurnosti: Ovaj preparat ne sadrži niti jednu supstancu koja bi bila visoko bioakumulativna niti otrovna(PBT), perzistentna, niti visoko bioakumulativna(vPvB).

- Ostali podaci:

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST ZA KEMIJSKE PROIZVODE

Stranica 7 od 8

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

13. ZBRINJAVANJE

- Način postupanja s otpadom:

Ostaci od proizvoda: U skladu s lokalnim i nacionalnim propisima predati tvrtki koja je ovlaštena za zbrinjavanje opasnih proizvoda.

Onečišćena ambalaža: Praznu ambalažu ne koristiti za druge namjene već je predati ovlaštenoj tvrtki za zbrinjavanje opasnih kemikalija.

- Važeći propisi:

Zakon o otpadu.

14. PODACI O PRIJEVOZU

- Klasifikacijske oznake za prijevoz:

Naziv opasne kemikalije prema međunarodnim ugovorima o prijevozu opasnih tvari:

kopneni prijevoz (cestovni/željeznički ADR, RID):

UN broj: 3077 klasa: 9 skupina pakiranja: III

vodeni putovi u zemlji (ADNR):

UN broj: klasa: skupina pakiranja:

pomorski prijevoz (IMDG):

UN broj: 3077 klasa: 9 skupina pakiranja: III

zračni prijevoz (ICAO/IATA):

UN broj: klasa: skupina pakiranja:

- Dodatni propisi:

- Posebne mjere opreza i uvjeti prijevoza: Vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi.

15. PODACI O PROPISIMA

- Primjenjivi propisi: Zakon o kemikalijama s podzakonskim aktima.

- Provedeno ocjenjivanje kemijske sigurnosti

DA

NE

- Podaci o opasnosti i mjerama sigurnosti (prema naljepnici)

Znakovi opasnosti:

"OPASNO ZA OKOLIŠ"

NADRAŽUJUĆE

Oznake upozorenja:

R: R 43 U dodiru s kožom može izazvati preosjetljivost
R 50/53 Vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi, može dugotrajno štetno djelovati u vodi

Naziv proizvoda

EXPRESS 50 SX

Datum: 04.09.2011.

Izdanje: 1.

Oznake obavijesti **S:** **S 2** Čuvati izvan dohvata djece
 S 35 Ostaci kemikalije i spremnici moraju biti odloženi na siguran način
 S 36/37 Nositi odgovarajuću zaštitnu odjeću i rukavice
 S 57 Koristiti odgovarajuće spremnike kako bi se spriječilo zagađivanje okoliša

SP 1 – spriječiti onečišćenje voda sredstvom ili njegovom ambalažom (Uređaje za primjenu sredstva ne čistiti u blizini površinskih voda/Spriječiti onečišćenje odvodnih kanala s poljoprivrednih gospodarstava i cesta)

Spa 1 – Zbog spriječavanja pojave otpornosti (rezistentnosti) ne primjenjivati ovo ili drugo sredstvo koje sadrži tribenuron-metil više od jedan put godišnje na istoj površini.

Spe 3 – Zbog zaštite vodenih organizama treba poštivati zone sigurnosti od 5 metara do vodene površine.

Spe 3 – Zbog zaštite neciljanog bilja treba poštivati zone sigurnosti od 20 m do nepoljoprivredne površine.

Spo: Obavezno je nošenje zaštitne odjeće i zaštitnih rukavica kod pripreme škropiva i rukovanja nerazrijeđenim sredstvom.

Spo: Obavezno je nošenje zaštitne odjeće i zaštitnih rukavica kod primjene i rukovanja razrijeđenim sredstvom ili škropivom.

Spo 2 – Nakon uporabe sredstva oprati zaštitnu odjeću.

16. OSTALI PODACI

- Značenje oznaka upozorenja (R):

R36	Nadražuje oči
R36/38	Nadražuje oči i kožu
R43	U dodiru s kožom može izazvati preosjetljivost
R 50	Vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi
R50/53	Vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi, može dugotrajno štetno djelovati u vodi

- Promjene u odnosu na prethodno izdanje:

- Ostali podaci: Navedeni podaci baziraju se na osnovi raspoložive dokumentacije i služe samo kao vodič za sigurno rukovanje proizvodom, skladištenju i pri prevozu proizvoda, kao i za zbrinjavanje opasnog otpada.

PRILOG:

SCENARIJI IZLOŽENOSTI SUKLADNO IZVJEŠĆU O KEMIJSKOJ SIGURNOSTI